

השולח פרק רביעי גיטין

מג.

עין משפט
נר מצוה

א) קדושין ו' ג' ג' ג' ג' ג'
ב) שנת קוש. מגינה ד' ג'
ג) כריתות ו' א' ג' ג' ג'
ד) ו' א' ג' ג' ג' ג'
ה) ו' א' ג' ג' ג' ג'
ו) ו' א' ג' ג' ג' ג'
ז) ו' א' ג' ג' ג' ג'
ח) ו' א' ג' ג' ג' ג'
ט) ו' א' ג' ג' ג' ג'
י) ו' א' ג' ג' ג' ג'

דלמא מודה. זצ"ד קודם העדלת עדים ומודה בקנס פטור: ויליד
ביום מה ס"ל. לענין חכילת תרומה ויליד צימו הם יאכלו בלחמו. יליד
צית בן שפחה: אילו כן. ללא כתיב אלא קנין כספו הוא יאכל בו:
אף קנין כסף אע"פ שאינו שוה כלום. כגון שנעשה מוכה שחין:

דלמא מודה ומיפטר ותבעי לרבנן עד כאן
לא קאמרי רבנן איין אדם מקנה דבר שלא
בא לעולם אלא כגון פירות דקל דהשתא
מיהא ליתנהו אבל הכא הא קאי שור והא
קאי עבד מאי אמר ר' אבא ת"ש ויליד
בית מה תלמוד לומר אם קנין כסף אוכל
יליד בית לא כ"ש אילו בן הייתי אומר מה
קנין כסף שיש בו שוה כסף אוכל אף יליד
בית שיש בו שוה כסף אוכל ומנין שאע"פ
שאינו שוה כלום ת"ל יליד בית מכל מקום
ועדיין אני אומר יליד בית בין שיש בו
שוה כסף בין שאין בו שוה כסף אוכל קנין
כסף יש בו שוה כסף אוכל אין בו שוה
כסף אינו אוכל ת"ל יקנין כספו ויליד ביתו
ימה יליד בית אע"פ שאינו שוה כלום אוכל
אף קנין כספו אע"פ שאינו שוה כלום אוכל
ואי סלקא דעתך עבד שמכרו רבו לקנס
מכור. מי איכא עבדא דלא מודבין לקנסא
אין איכא עבד טרפה והא חזי למיקם קמיה
במנוול ומוכה שחין יאיבעיא להו. מי שחציו
עבד וחציו בן חורין שקדוש בת חורין מהו
אם תמצא לומר יבן ישראל שאמר לבת
ישראל ה' התקדשי לחציו מקודשת החויה
לכוליה הא לא חויה לכוליה ואם תמצא
לומר יבן ישראל המקדש חצי אשה אינה
מקודשת דשייר בקנינו והא עבד לא שייר

מי איכא עבדא דלא מודבין לקנסא. וא"ת כי אמר נמי דליתו מכור
תקשי ליה מי איכא עבדא דלא מודבין לקנסא שיוכל למכרו
כולו לגמרי וי"ל דלא ימצא קונים שיקטוהו לגמרי אפי"י לא יערכו
לפרנסו שיוכל לומר עשה עמי ואינו זק"מ מימנעי אינשי לקנותו
אלא יהא רגיל אללס אכל אס מכרו
לקנס מכור ומנין דזוני ליה ועי"ל
דלפי"י מוכרו כולו לגמרי אינו מכור
דהא אינו שוה כלום ואינו מוכרו
אלא לקנס ולקנס אינו מכור:

אם תמצא מולה יורשין בקידושין
מקודשת. וגבי אשה קאמר
אס תמצא לומר חציך מקודשת לי
אינה מקודשת והוי מלי למימר איפכא
אלא האמת נקט דהכי מסיק צ"ק
דקדושין (דף ז'): וא"י אמרת
קדושי לאו קדושין יורשין מנא ידע.
תימה דמה מולה יורשין בקידושין
והלא בנו מן הפנייה יורשו כדאמר
(יבמות דף ק:): גבי עשרה כהנים
שפירש אחד מהן ובעל דהולד שמוקי
שמסקין אותו מנכסי אביו משום
דלא ידעי' אבוה מנו ואפי"י בנו ממנו
מערה דלא תפסי אחריו ולא דמי
בפרק שני דשמיט (דף כג:): דהוי בנו
לכל דבר והיינו לירשו והכא אי
תפסי בה קידושין גרע טפי דלמי לז'
עבדות ומשמעם צ"ל כדאמרין
[בסו"ט] (ס"ג דף מה): וי"ל דסבר
הש"ס דאס חיתא דלאו צר קדושין הוא
אין בנו ממיתסם אחריו ולא דמי
לעריית דתפסי בה קדושין לעלמא
אכל האי דלאו צר קדושין הוא צ"ט
מקום אין הבן ממיתסם אחריו:
ואין

קח א מ"י פ"כ מהל'
מכירה הלכה א סמג
עין פ"ט ט"ז מ"מ ס"י
רע פ"ט ד'
ק"ו ב מ"י פ"ו מהל'
מיומנות הלכה א
סמג לאון רכ"ה רכ"ה טור
י"ד ס"י ש"ל:
ק"ו ג מ"י פ"ד מהל'
אשוח הלכה ז סמג
עין מה ט"ז ט"ז א"ע
סמג מד פ"ט י"א:
ק"ח ד ה מ"י פ"ג פ"ג
הלכה ט סמג ט
ט"ז ט"ז א"ע ס"י לא פ"ט
ס'
ק"ו ו מ"י פ"א מהל'
מק"י מנון הלכה ב
סמג עין טו ט"ז ט"ז י"ד
ס"י רסו פ"ט ס'
ק"י ח מ"י פ"ד מהל'
י"ו ופ"ג מהלכות
עין מה ט"ז ט"ז א"ע ס"י
מד פ"ט י"ב:
ק"יא ט מ"י ט' הלכה
מק"י מנון הלכה ב
אסורי ביאה הלכ' ט סמג
לאון ק"ה:
ק"ב י מ"י פ"ו מהל'
י"ב ופ"ג מהלכות
עין לא ט ט"ז ט"ז א"ע
ס"י קע"ד ט' ז':

תורה אור השלם

1. וכתב כי יקנה נפש
קנין כספו הוא יאכל בו
יליד ביתו הם יאכלו
בלחמו: וירא כב י"א
2. כי יחפש איש באחיו
בית אביו שמלה לכה
קצין תהיה לנו
והפקשלה הזאת תחת
ידי: ישעיהו ג' ג'

גילון הש"ס

גמ' ס' איכא עבדא כ"י
ע"י ערכין ד' ג' ע"א
מ"ה לחציו מנוול: שם
מי שחציו עבד וחציו בן
חורין. ע"י ירושלמי פ"ח
דפסחים הלכה א' שם
ומאי יורשיו נפשיה. ע"י
פ"ח כפסרו מ"ס ח"ס
נשטותיו סמג: כ' שם
אמר רבא שתי תשובות.
ע"י פסחים ד' ע"א ע"א
וה"ל: שם ואמר ר"ל
כופר. ע"י צ"ק ד' מ' מ' כ'
ע"י:

חוספות ר"ד

מי שחציו עבד וחציו
בן חורין שקדש בת
חורין מקודשת היא משום
צד חירות שבו ואפילו
אם תמצא לומר המקדש
אשה לחציו אינה מקודשת
התם משום דשייר
בקנינו הכא לא שייר
בקנינו וכן נמי שפחה
שחציה שפחה וחציה בת
חורין שנתקדשה מישראל
קדושה קדושין משום
צד חירות שבה. ואפילו
אם תמצא לומר המקדש
חצי אשה אינה מקודשת
התם שייר בקנינה
הכא לא שייר בקנינה

בקנינו מאי ת"ש יהמית מי שחציו עבד וחציו בן חורין גותן חצי קנס
לרבו וחציו כופר לירשיו ואי אמרת קידושי לאו קידושין יורשין מנא ליה
אמר רב אדא בר אבהו כשעשאו טרפה. ומאי יורשיו נפשיה. אמר רבא
שתי תשובות בדבר חדא דירשיו קתני ועוד כופר הוא. ואמר ריש לקיש
כופר אין משתלם אלא לאחר מיתה אלא אמר רבא יראוי ליטול ואין
לו אמר רבא כשם שהמקדש חצי אשה אינה מקודשת כך חציה
שפחה וחציה בת חורין שנתקדשה אין קדושה קדושין דרש רבה בר רב
הונא כשם שהמקדש חצי אשה אינה מקודשת כך חציה שפחה וחציה בת
חורין שנתקדשה אינה מקודשת א"ל רב חסדא מי דמי התם שייר בקנינו
הכא לא שייר בקנינו הדר אוקים רבה בר רב הונא אמורא עליה ודרש
והמבשלה הזאת תחת ידיך אין אדם עומד על דברי תורה אלא אם כן נכשל
בהן אע"פ שאמרו המקדש חצי אשה אינה מקודשת אבל חציה שפחה וחציה
בת חורין שנתקדשה קדושה קדושין מ"ט התם שייר בקנינו הכא לא שייר
בקנינו אמר רב ששת כשם שהמקדש חצי אשה אינה מקודשת כך חציה
שפחה וחציה בת חורין שנתקדשה אין קדושה קדושין ואם לחשך אדם
לומר א"יזו היא שפחה חרופה זו שחציה שפחה וחציה בת חורין המאורסה
לעבד עברי אלמא בת איתרוסי היא אמור לו כלך אצל ר' ישמעאל שהוא
אומר בשפחה כנענית המאורסה לעבד עברי ושפחה כנענית בת איתרוסי
היא אלא מאי אית לך למימר מאי מאורסת מיוחדת הכא נמי מאי
מאורסת מיוחדת אמר רב חסדא חציה שפחה וחציה בת חורין שנתקדשה
לראובן ונשתחררה וחררה ונתקדשה לשמעון ומתו שניהם מתייבמת ללוי
ואין

הפדה לא נפדהה דשפחה חרופה א"יזו זו וזו פדויה ואינה פדויה חציה שפחה וחציה בת חורין
המאורסה לעבד עברי. והוא הדין לכל ישראל אלא אורחא דמלתא נקט משום דעבד עברי מותר בשפחה: אלמא כ"ס אפרוסי היא. מדקתני מאורסת
אמור לו. וכי סבור אתה שהן אירוסין ממש: כלך אצל רבי ישמעאל. דלמחר התם דברה תורה כלשון בני אדם ובשפחה כנענית שלא נפדית כלל
קשתמעי קרא: המאורסה לעבד עברי. וכי שפחה כנענית גמורה צד קדושין היא הא ממורה בעלמא היא עם הדומה לממורה: מיוחדת. וגמרת
הכמוז היא דמחייב עליה אשם הואיל ויחדוה לעבד עברי המותר בה: ומורה ונתקדשה לשמעון. אחיו וצמ"י ראוהו וראובן לא גירשה:

מי איכא עבדא דלא מודבין. צפרותה:
לקנסא. שטם יגחנו שור יטול שלשים
כסף: צטרפה. שאין משלמין עליו
קנס דגבדלא קטילא הוא: והא חזי למיקם
קמיה. לטרפו אע"פ שנחמכה רגלו
למעלה מן הארבעה או יקנץ קרוס
המוח ראוי לשירות קל: צמנוול.
דמאיס והוי נמי טרפה דלאו צר קנסא
הוא: בקדושין אחריו: התקדשי לחצי
מקודשת חציך מקודשת לי אינה
מקודשת הכא מי הו קדושין או לא:
אס תמצא לומר. כלומר אי צעית
למפשט מדקיימא לן התקדשי לחצי
מקודשת לא דמי דהתם צר חורין הוא
וחזי לכוליה והכי קאמר לה אי
צנינא נסיבנא אחריתי צדדיך אכל
הא לא חזיא לפלגא דעבדות ידידי:
ואס תמצא לומר חציך מקודשת לי
אינה מקודשת. וצעית למפשט הא
מינה דמי היכי דמקדש חצי אשה
אינה מקודשת הואיל דלא מנין למימר
דהכי קאמר לה דתנסיב אחריתא
בהכי דאימתא לא חזיא לתרי ואשתתא
דפלגא הוא דקדיש הכא נמי חצי
איש שקדיש לא הו קדושין לא דמי
דהתם שיר בקנינו דהוה ליה לקדשה
לכולה אכל האי לא שיר מידי דכל
מה דחזי למעבד עבד: כשעשאו
טרפה. דהוה ליה כמאן דקטליה
ויהב ליה נפשיה: ועוד כופר הוא
דששלמא קנס דלא כתיב ציה
מיתה אלא גניחה שנאמר אס עבד
יגח השור וגו' (שמות כ"ג) איכא
לאוקמיה כשעשאו טריפה אכל כופר
של בן חורין כתיב (ס"ג) והמית איש או
אשה: ראוי ליעול. דפלגא לאו צר
קנסא הוא אלא צר כופר: ואין לו.
שהרי מת יורשים אין לו שיגבו זה
המזיק וזה כמה שצידו ולעולם בשמת
וה"ק נותן חצי קנס לרבו וחצי כופר
ראוי לנתן לירשיו אס היו לו יורשין:
אוקי אמורא עליה. העמיד מתורגמן
לפניו לחזור ולדרוש: והמכילה
הוא. כלומר כך התחיל דברא
מקרא כמוז והמכילה הזאת תחת
ידיך צאנשי ירושלים שפסקה מורה
מהס והיו שאלין לחציהס שמהל
לך קנין תהיה לנו והמכילה הזאת
תחת ידיך כלומר דברים שמכוסין
כשמהל שלך הן שאתה נקי צדן אמור
לנו ותהיה קנין והמכילה הזאת דברי
תורה שאין אדם עומד על אמיתתן
עד שכלל צדן להורות טעות
ויכלימהו והוא נותן לב ומצין תחת
ידיך הן אף אני נכשלתי בהוראתי
וחזרתי צי: ואס לתשך אדם לומר.

ואין

הכי גרסינן ואיבעית אימא כשלוה על מנת למשכנו ולא משכנו. הא דשדה כגון שלוה העובד כוכבים מיישראל על מנת שאם לא אפרע לזמן פלוני זבא ומשכני מקרקע זו ותהא שלך והא דקמתי פטורה מן המעשר כל זמן שלא זבא ישראל ומשכנו

נחוקת העובד כוכבים ואם היה ישראל נוטל חלק בפירות פטורה מן המעשר. וגבי עבד כי האי גוונא קנסיה רבנן לישראל ואע"פ שלא משכנו העובד כוכבים עדיין עבד זה קנסיה והאיל ועבר זמנו ולא פרו: גבול. העובד כוכבים לעבד: חובו. שהיה לו על ישראל והוא לא מכרו לו ולא ליה עליו: סיקריקון. גשעה שיישראל מופקדין להריגה ואמר לעובד כוכבים שא קרקע זו או עבד זה והניחמי: לא ילא לחירות. לאונס הוא וליכא למקנסיה: מיזב לעשר. עליה דהוי כמוכר: באנפרות. הפסד: דקא משתרי ליה. הרי נהנה מהם שפורע חובו הילכך לענין עישור מיזב צמעש ומיהו גבי עבד קנסא משום מכירה היא חיה לא מכר מדעתו אלא שלא לרזנו זבאו ואמאי נקנסיה: פרהנג. מליק ושם עלילות ומכרו לו דמתי אנפרותו שהעליל עליו: היה לו לפייס. דבר אחר: ולא פייס ומכרו לו מדעתו: לשלשים יוס. ולאחר שלשים יחזור אליו: לפרהנג עובד כוכבים וקס"ד לעבד עזרת המלך עד זמן פלוני ועבד: חון ממלאכסו. גופו קני לך וכללך זבא שמתעבד זו שלא מכרו אלא להשיאו לשפתחו ולולדות דהשתא לא מפקע ממנות לחלל שבתו. אי"ז מכרו למלאכמו חון משבתות ומימם טובים מהו: לגר חושב. קבל עליו שלא לעבוד עבודה כוכבים ואוכל גבולות: פשוט מיהא. מתינתא. חרא. מהך געא: עיין במילסידך. במשנה הסדורה לך לידע בדרך ישראל לחמר קרא לא מחסוסי מה גשיב: המוכר ציוה לעובד כוכבים. בדרך ישראל לחמר קרא לא מחסוסי לא תמן להם חמייה בקרקע (ע"ז דף כ"ג). וכוסס. לו שטר: ומעלהו בערכאות שלפן. לתוממו אף על פי שחשיבות הוא להם: ודילמא. הא ללא גזר רבנן בך דילמא חמי לזבני מדעתו: בני מיני ציט. דלא סגי ליה לאיגש זבא בית ולא עבדי איגשי דמוזני: חמי לזבני. וגזרינן דהא אטו מכירה דעלמא ולא תפשוט: שלא לכו רבי חמי. להך דבעו מיניה: מיני חמי בר נון סלא תורה. הוראה זו לישראל: קונסים אוסו. לפדות מיד העובד כוכבים: דוקא או לאו דוקא. דלא קנסין ליה כולי האי וגוונא קאמר: עד עשרה. אלמא זבאן דקנוס רבנן צמירה ידיהו לא קנוס כולי האי: אין מוכרין בהמה גסה גזירה משום שאלה וסכירות ונסיוני צמסכת ע"ז (דף ט"ו). שאני עבד. כלומר לעולם אימא לך דעבד דוקא ושאני עבד כו': או לאו דוקא. דאי צעו מיניה טפי קנסין ליה עד דפריק ואורחא דמלתא הוא דקנט: עד מאה. וקס"ד ה"ה לעבד: שאני עבד דלא דדר ליה. כלומר דילמא תרוייהו דוקא ועבד היינו טעמא דלא קנסוהו כולי האי דלא דדר למריה במר דפריק

גליון הש"ס

גמ' ספר עבדו ופתי. עיין בתולדות אור שמן לט סק"י:

מוסף רש"י

אם בחובו. שהיה חייב לו דבר קבוצ מן החייב לעשר. מתקום חמל וליתן לכהן. שהי הוא כמוכר וחולין קרא. הפסד ועל באנפרות. שהפסד ועל חס (שם) גול געמלא נקמו (שם). דוקא או לאו דוקא. דלא קנסין ליה כולי האי. אי נמי טפי מהכי קנסין ליה אם אין העי"ס ממלה נכך בכורות ג. ע"ז. ת"ש ב"ז עד עשרה במריה. מדעבד עבד מנהי והוא עשה שמע מיה דוקא קאמר. דאי לאו דוקא חייב מרייהו מנהי או מרייהו עשה (שם). צרם ארזן בכור. גרס כהן און כטר לפסלו בתום. דכטר טהב גוונא הוה זמי טהב לו כטר ונתנו לכהן וכהן מטפל בו עד שימס מליי ואלכנו. דליתו רשאי לחלל כל זמן שלא חזרו. דקדשים בתיך הוא. ואם גרס און כטר להמיר קנסוהו רבנן דלמירין בכורות (לד). הוראה און כטר הרי זה לא יחשוט עליהו. דקנסין ליה על דעבד איסורא. כדמתיב כל מוס לא יהיה גו. קרי ציה לא יהיה להטיל בו מוס. והיינו דקאמר חס תמיז לומר וכו'. דקא מיעיל ליה חס. גרס און כטר ומת מהו שיקנסו בנו אחרי וכו' ומי יג. מתני'.

השולח פרק רביעי גיטין

מד.

בשלוה ע"ה מנת למשכנו ב"ז. פירש בקונטרס שאם לא אפרע עד זמן פלוני זבא ומשכני מקרקע זו ותהא שלך וכל זמן שלא זבא ישראל ומשכנו הוי נחוקת עובד כוכבים וגבי עבד כי האי גוונא קנסיה רבנן לישראל ומשכנו

ואי בעית אימא בשלוה על מנת למשכנו ולא משכנו: ת"ר יגבאו בחובו או שלקחו סיקריקון לא יצא לחירות ובחובו לא ורמינהו ר' יהרי שאנסו בית המלך גורנו אם בחובו חייב לעשר אם באנפרות פטור מלעשר שאני התם דקא משתרי ליה תא שמע דאמר רב המוכר עבדו לפרהנג עובד כוכבים יצא לחירות וההוה ליה לפייס ולא פייס גופא אמר רב המוכר עבדו לפרהנג עובד כוכבים יצא לחירות מאי הוה ליה למעבד הוה ליה לפייס ולא פייס ר' ירמיה מכרו לשלשים יום מהו תא שמע דאמר רב המוכר עבדו לפרהנג עובד כוכבים יצא לחירות התם בפרהנג עובד כוכבים שאינה חוזרת מכרו חוץ ממולאתו מהו חוץ מן המצות מהו חוץ משבתות וימים טובים מהו לגר תושב ישראל מומר מהו לכותי מהו פשוט מיהא חדא יגר תושב הרי הוא כעובד כוכבים כותי וישראל מומר אמרי לה כעובד כוכבים ואמרי לה כישראל: בעו מיניה מרבי אמאי עבד שהפיל עצמו לגייסות ואין רבו יכול להוציאו לא בדיני ישראל ולא בדיני רבויי ישראל את דמיו א"ל ר' ירמיה כוכבים מהו שיטול את דמיו א"ל ר' ירמיה לרבי זיריקא פוק עיין במכילתין נפק דק ואשבה דתינא והמוכר ביתו לעובד כוכבים דמיו אסורין ועובד כוכבים שאנס ביתו של ישראל ואין בעליו יכול להוציאו לא בדיני ישראל ולא בדיני עובדי כוכבים מותר ליטול את דמיו וכותב ומעלה בערכאות שלהן מפני שהוא כמציל מידם ודילמא ה"מ בית דכיון דלא סגי ליה בלא בית לא אתי לזבניה אבל עבדא דסגי ליה בלא עבדא אתי לזבניה או לא שלא להו ר' אמאי מיני אמאי בר נתן תורה יצאה לכל ישראל עבד שהפיל עצמו לגייסות ואין רבו יכול להוציאו לא בדיני ישראל ולא בדיני עובדי כוכבים מותר ליטול את דמיו וכותב ומעלה בערכאות של עובדי כוכבים מפני שהוא כמציל מידם א"ר יהושע בן לוי המוכר עבדו לעובד כוכבים קונסים אותו עד מאה בדמיו דוקא או לאו דוקא ת"ש ד' דאמר ריש לקיש המוכר בהמה גסה לעובד כוכבים קונסים אותו עד עשר' בדמיה ודלמא שאני עבד דכל יומא ויומא מפקע ליה ממצות ואיכא דאמרי אמר רבי יהושע בן לוי המוכר עבדו לעובד כוכבים קונסין אותו עד עשרה בדמיו דוקא או לאו דוקא תא שמע ד' דאמר ריש לקיש המוכר בהמה גסה לעובד כוכבים קונסין אותו עד מאה בדמיה שאני עבד דלא דדר ליה אלא בהמה טעמא מאי משום הדררא ליה לקנסיה טפי חד אלא עבד מילתא דלא שביחא דלא גזרי בה רבנן בעא מיניה רבי ירמיה מרבי אמי מוכר עבדו וכותב מהו שיקנסו את בנו אחריו אם תימצי לומר צרם אוסו הכא איסורא דרבנן אחריו משום דאיסורא דאורייתא היא אבל הכא איסורא דרבנן ואם

המוכר עבדו לפרהנג עובד כוכבים. פי' בקונטרס מליק ושם עלילות ומכרו לו צלותן דמיס שהעליל וקשה דלא שייך על זה לשון מכירה ולישא קשה לו לפייס ולא פייס לא משמע הכי ועוד דמדמי נוטל עבדו על כורחו אלא שנותן לו דמיס לך פריך דלמאי ילא לחירות כיון דהוי צבל כורחו כמו גבולו צביונו ומשני דהיה לו לפייס לכיון דנותן דמיס ודאי היה מתפייס דבצר מועט ומדמי לו נמי למוכרו לשלשים יום דלחר שגומר מלאכתו דרכו להחזירו לישראל וישראל מחזיר לו הדמים:

וכותב ומעלה בערכאות שלהם. פירש בקונטרס אף על פי דחשיבות הוא ליה וקשה דשטרות העולין בערכאות של עובדי כוכבים מכשרינן ולא מפלגינן צין לכתחילה צין ליעבד ומפרש רבנו חס דלע"ג דגרעה כמקיים המקח שרי הכא וההיא דפרק קמא דע"ז (דף י"ג). הולקין ליריד של עובדי כוכבים ולקונסים מן בהמה ועבדים מפני שהוא כמציל מידם ומעלה בערכאות של עובדי כוכבים התם נמי מקיים המקח ומתפרסם הדבר או לאו דוקא. פירש בקונטרס דלא קנסין ליה כולי האי וגוונא קאמר קאמר וקשה דלא כן אייה שיעור יהיב דלכמי לא דעם ההיא דקונסין אותו עד עשרה דיימא ציה ההוא שיעורא וגרעה לפרש או לאו דוקא אלא אפילו ציותר ממאה קנסין ליה עד דפריק כענין שפי' בקונטרס צביכא דלמרי ומיימי מזהמה דקונסין אותו עד עשרה בדמיה אלמא לאו דוקא דהוא הדין טפי דקאמר הכא עד מאה גבי עבדים והוא הדין דהכל לאו דוקא: התם דאיסורא דאורייתא. ונפרק כל פסולי המוקדשין (בכורות לד): גבי גרס און כטר קאמר דליכא למיפשט מהכל דשאני עבד דמפקע ליה ממנות אס כן הוה מצי למימר הכא אס תימצי לומר דהתם לא קנסו הכל קנסו משום דמפקע ליה ממנות וכן התם הוה מצי למימר איכא כן הכא:

מכדי מיהו היה לך לקונסו יתר מה העבד ותו לא הואיל וטעמא משום דהדרה ליה הוא אין כאן אלא כדי דמיה והתם קונסו מי' עד ק' אזי לו צמורה זו: מילתא דלא שביחא היא. שמכרהו לעובד כוכבים: מהו שיקנסו אס בנו. לפדומו: אס תימצי לומר. הך דמבעיא לן בבכורות כהן הגורס און הכבור ועבד משום כל מוס לא יהיה צו' דלמרי' התם לא ישחט עולמית ומבעיא לן גרס ומת מהו שיקנסו בנו אחרי וחס תימצי לומר צההיא דקנסוהו הא דהכא לא מייפשט לן מינה דהתם קא עבד אצוה איסורא דאורייתא אכל מוכר עבדו לעובד כוכבים איסורא דרבנן הוא דעבד: ואם

עין משפט נר מצוה

ק"ט א ב ג ד ה מ"י פ"ק ח ט"ז עבדים מהלכה כד ע"ה הלכה ו סמג ע"ין פו טור ש"ע י"ד סימן רסו סעיף ס' בג"מ וע"ז: ו מ"י פ"ו מהל' מעשר הלכה י שו"ע יו"ד סי' שלא ע"ין ק"ט: ק"ב ז מ"י פ"ט מהל' ע"ין הלכה י סמג לאין מה: ח מ"י פ"ח מהל' עבדים הלכה י שו"ע יו"ד סי' ס"י רסו סעיף ס"א: ק"ב ט מ"י פ"ק כ מהל' שבת ס"ג סמג לאין סה עו"ש ע"ז סי' קנא סעיף ד: ק"ב י מ"י פ"ח מהל' עבדים הלכה א סמג ע"ין פו טו"ש ע"ז סי' רסו סעיף ס': ק"ב י"ג מ"י פ"ז מהל' בכורות הלכה א טו"ש ע"ז סי' שיג ס"א:

תוספות ר"ד

שלה ר' אמי מיני אמי פרק בתן תורה תצא לישראל עבד שהפיל עצמו לניסיון ואין רבו יכול להוציאו לא בדיני ישראל ולא בדיני אומות העולם מותר ליטול דמיו וכותב ומעלה בערכאות שלהם מפני שהוא כמציל מידם: אריב"ל המוכר עבדו לבנעני קונסין אותו לפדותו עד עשרה בדמיו ולשחררו: דוקא לאו דוקא ולא איפשט. ארי"ל המוכר בהמה גסה לבנעני קונסין אותו לפדותו עד מאה בדמיה בעא מיניה ר' ירמיה מרבי אמי מכר עבדו לבנעני ומת מהו שיקנסו בנו אחרי לדידיה קנסוהו רבנן והא ליתיה או דלמא לממוניה קנסוהו והא איתיה ופשט ליה לדידיה קנסוהו לבדיה לא קנסוהו